

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 19 marca 1993 r.

w sprawie zmiany Regulaminu Senatu.

Art. 1. W uchwale Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. — Regulamin Senatu (Monitor Polski z 1991 r. Nr 2, poz. 11, Nr 19, poz. 128 i 129, Nr 43, poz. 299 i 302 oraz z 1992 r. Nr 27, poz. 188) wprowadza się następujące zmiany:

1) skreśla się art. 2;

2) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. Senatorowie w swojej działalności kierują się dobrem Narodu i własnym sumieniem.”;

3) w art. 8:

a) w ust. 1 po wyrazie „wicemarszałków” dodaje się wyrazy „spośród kandydatów zgłoszonych przez co najmniej 10 senatorów,”;

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Odwołanie Marszałka lub wicemarszałka odbywa się na wniosek co najmniej 34 senatorów w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów.”;

4) w art. 9 w ust. 1 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4) przewodniczy obradom Senatu i czuwa nad ich przebiegiem,

5) zwołuje posiedzenia Prezydium Senatu, przewodniczy obradom i kieruje jego pracami,”;

5) w art. 10:

a) dodaje się nowy pkt 3 w brzmieniu:

„3) zwołuje posiedzenia Senatu,”;

- b) dotychczasowy pkt 3 oznacza się jako pkt 4a,
 c) pkt 9 otrzymuje brzmienie:
 „9) prowadzi sprawy z zakresu stosunków z Sejmem,”;
- 6) w art. 13 w ust. 4 skreśla się wyrazy „oraz Zespół Mediacyjny”;
- 7) w art. 14:
 a) w ust. 1 wyrazy „załatwiania poszczególnych spraw” zastępuje się wyrazami „realizacji określonych zadań”,
 b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 „3. Marszałek Senatu z inicjatywy własnej lub Prezydium Senatu, a także na wniosek co najmniej czterech przewodniczących komisji zwołuje posiedzenie przewodniczących komisji Senatu.”,
 c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
 „4. Posiedzenia przewodniczących komisji Senatu służą koordynacji współpracy między komisjami, wskazywaniu potrzebnych inicjatyw ustawodawczych oraz rozpatrywaniu innych spraw przedstawionych przez Marszałka, Prezydium Senatu lub przewodniczących komisji.”;
- 8) dodaje się art. 14A w brzmieniu:
 „Art. 14A. 1. Projekty uchwał w sprawie powołania i rozwiązania komisji, a także ustalenia ich składów przygotowuje i przedstawia Senatowi Komisja Regulaminowa i Spraw Senatorskich.
 2. Projekty uchwał w sprawie powołania i odwołania przewodniczącego komisji Komisja Regulaminowa i Spraw Senatorskich przygotowuje i przedstawia Senatowi na wniosek odpowiedniej komisji, z zastrzeżeniem ust. 3.
 3. Z wnioskiem o odwołanie przewodniczącego komisji może wystąpić także Prezydium Senatu.
 4. Wnioski w sprawie powołania i odwołania przewodniczącego komisji opiniuje Konwent Seniorów.”;
- 9) w art. 16:
 a) w ust. 4:
 — dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 „2a) wskazywanie potrzebnych inicjatyw ustawodawczych,”
 — w pkt 4 po wyrazach „Prezydium Senatu” skreśla się przecinek i dodaje wyrazy „lub przedstawiciele klubów parlamentarnych.”,
 — skreśla się pkt 5,
 b) w ust. 6 wyrazy „1, 2 i 4” zastępuje się wyrazami „1—4”;
- 10) w art. 18:
 a) w ust. 1 po wyrazach „składają na” dodaje się wyraz „pierwszym”,
 b) skreśla się ust. 2,
 c) w ust. 3 po wyrazie „nieobecny” dodaje się wyrazy „na pierwszym posiedzeniu Senatu”,
 d) dotychczasowe ust. 3 i 4 oznacza się jako ust. 2 i 3;
- 11) w art. 19:
 a) dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:
 „2. Senatorowi uczestniczącemu w posiedzeniu nie wolno uchylić się od udziału w głosowaniu. Głosować wolno tylko osobiście.”,
 b) w ust. 3 wyrazy „biur Senatu” zastępuje się wyrazami „Kancelarii Senatu”,
 c) dotychczasowe ust. 2 i 3 oznacza się jako ust. 3 i 4;
- 12) dodaje się art. 19A w brzmieniu:
 „Art. 19A. 1. Senator może być członkiem nie więcej niż dwóch komisji stałych, a także może brać udział w pracach innych komisji, lecz bez prawa głosowania.
 2. Senator ma obowiązek zgłosić swoją kandydaturę przynajmniej do jednej komisji stałej.
 3. Za zgodą Prezydium senator może być członkiem więcej niż dwóch komisji.”;
- 13) w art. 20 w ust. 2 wyraz „obradach” zastępuje się wyrazami „posiedzeniu Senatu”, a kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „a w przypadku posiedzenia komisji — do przewodniczącego komisji.”;
- 14) w art. 23:
 a) w ust. 1 wyrazy „odpowiedzialności karno-sądowej i karno-administracyjnej lub aresztowanie” zastępuje się wyrazami „odpowiedzialności karnej, aresztowanie lub zatrzymanie”,
 b) w ust. 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „a także ustanowić obrońcę spośród senatorów.”,
 c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
 „4. Po rozpatrzeniu sprawy komisja uchwała sprawozdanie.”,
 d) dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
 „4a. Senat rozpatruje sprawozdanie komisji. Nad sprawozdaniem nie przeprowadza się dyskusji. Senator, którego wniosek dotyczy, może złożyć wyjaśnienia, a senatorom przysługuje prawo zadawania pytań w tej sprawie.”,
 e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
 „5. Senat wyraża zgodę na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności karnej, aresztowanie lub zatrzymanie, podejmując uchwałę większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby senatorów.”;
- 15) skreśla się art. 25;
- 16) tytuł działu IV otrzymuje brzmienie: „Pierwsze posiedzenie Senatu”;
- 17) w art. 26 w ust. 1 wyrazy „miesiąca od dnia zakończenia wyborów” zastępuje się wyrazami „30 dni od dnia wyborów”;
- 18) w art. 27 w ust. 6 wyraz „przyjmuje” zastępuje się wyrazem „przejmuje”;
- 19) skreśla się art. 29;
- 20) art. 30 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 30. 1. Senat obraduje na posiedzeniach.
 2. Kancelaria Senatu nie później niż na 7 dni przed planowanym posiedzeniem zawiadamia o terminie i przewidywanym porządku dziennym tego posiedzenia senatorów, Prezydenta, Marszałka Sejmu, Prezesa Rady Ministrów, a o obradach na temat usta-

- wy budżetowej — także Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.
3. W szczególnie uzasadnionych wypadkach termin, o którym mowa w ust. 2, może za zgodą Prezydium Senatu ulec skróceniu.”;
- 21) art. 31 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 31. 1. Prezydent uczestniczy w posiedzeniach Senatu, gdy uzna to za celowe.
 2. Prawo udziału w posiedzeniach Senatu, oprócz osób wymienionych w art. 30 ust. 2, mają członkowie Prezydium Sejmu, członkowie Rady Ministrów, ministrowie stanu, Prezes Trybunału Konstytucyjnego, Przewodniczący Trybunału Stanu, Rzecznik Praw Obywatelskich i Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.
 3. Prawo udziału w posiedzeniach Senatu mają również zaproszeni przez Prezydium Senatu goście.
 4. Prawo wstępu na salę obrad mają upoważnieni pracownicy Kancelarii Senatu.”;
- 22) w art. 32:
 a) w ust. 2 wyrazy „7 dni” zastępuje się wyrazami „3 dni”,
 b) w ust. 4 liczbę „60” zastępuje się wyrazami „61A”;
- 23) w art. 34 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:
 „3. Senat na wniosek Prezydium Senatu lub co najmniej 10 senatorów może uchwalić tajność obrad, jeżeli wymaga tego dobro państwa. Uchwałę w tej sprawie Senat podejmuje bezwzględną większością głosów.
 4. Senat rozstrzyga o tajności obrad na posiedzeniu niejawnym.”;
- 24) art. 35 oznacza się jako art. 42A i w ust. 6 po wyrazach „odwołać się do Prezydium Senatu” dodaje się wyrazy „lub Senatu”, a wyraz „rozstrzyga” zastępuje się wyrazem „rozstrzygają”;
- 25) w art. 39 w ust. 2 skreśla się wyraz „posiedzenia”;
- 26) w art. 40:
 a) w ust. 1 skreśla się wyraz „posiedzenia”,
 b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „o charakterze legislacyjnym lub”,
 c) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
 „2a. Wnioski o charakterze legislacyjnym senatorowie składają na piśmie. W wypadku zaproponowania poprawek pociągających za sobą obciążenie budżetu państwa, senatorowie na piśmie wskazują źródła pokrycia.”,
 d) dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
 „4a. Senatorowie mogą także zgłaszać z miejsca krótkie zapytania, związane z omawianą ustawą lub uchwałą, do obecnych na posiedzeniu osób wymienionych w art. 31 ust. 2, w sprawach kierowanych przez nie urzędów lub instytucji.”;
- 27) w art. 41:
 a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 „1) ustawy uchwalone przez Sejm,”
 b) skreśla się pkt 2,
 c) w pkt 8 po wyrazach „wynikające z” dodaje się wyrazy „Konstytucji, ustaw i”;
- 28) w art. 42 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 „3. O przedłużeniu czasu przemówienia lub o dodatkowym udzieleniu mówcy głosu decyduje Marszałek.”;
- 29) w art. 43:
 a) w ust. 2 pkt 5 i 8 wyraz „dziennego” zastępuje się wyrazem „obrad”,
 b) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:
 „5. Oświadczenie osobiste, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć spraw będących przedmiotem porządku obrad bieżącego posiedzenia Senatu.
 6. Oświadczenia osobiste senatorów, jeżeli zawierają określone wnioski i uwagi pod adresem odpowiednich władz, kierowane są przez Kancelarię Senatu do adresatów z prośbą o zapoznanie się i zajęcie stanowiska.”;
- 30) dodaje się art. 43A w brzmieniu:
 „Art. 43A. 1. Poza kolejnością mówców Marszałek udziela głosu Prezesowi Rady Ministrów, członkom Rady Ministrów oraz ministrom stanu, ilekroć tego zażądatają.
 2. Poza kolejnością mówców Marszałek udziela głosu również osobom wymienionym w art. 30 ust. 2 i art. 31 ust. 2 oraz może udzielić głosu zaproszonym przez Prezydium Senatu gościom.”;
- 31) w art. 44 skreśla się ust. 2 i 3 oraz oznaczenie ust. 1;
- 32) w art. 45:
 a) dodaje się nowy ust. 1 w brzmieniu:
 „1. Sprawozdawca, przedstawiając Senatowi projekt uchwały, omawia zgłoszone poprawki, wyjaśniając skutki wiążące się z ich uchwaleniem oraz istniejące między nimi powiązania lub sprzeczności.”,
 b) dotychczasowe ust. 1 i 2 oznacza się jako ust. 2 i 3;
- 33) w art. 46:
 a) skreśla się ust. 6,
 b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
 „7. Z zastrzeżeniem ust. 7a, głosowanie w sprawach personalnych jest tajne i odbywa się przy użyciu opieczetowanych kart do głosowania. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio.”,
 c) dodaje się ust. 7a w brzmieniu:
 „7a. Uchwały w sprawie składu komisji senackich podejmowane są w głosowaniu jawnym.”;
- 34) w art. 47:
 a) w ust. 1:
 — pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 „1) głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie ustawy,
 2) głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek,”
 — dotychczasowe pkt 2—4 oznacza się jako pkt 3—5,
 b) skreśla się ust. 2 i 3,
 c) w ust. 6 wyraz „nieprzyjęcia” zastępuje się wyrazem „niepodjęcia”, a wyraz „skierować” zastępuje się wyrazem „przekazać”,
 d) dotychczasowe ust. 4—6 oznacza się jako ust. 2—4;

35) dodaje się art. 47A w brzmieniu:

- „Art. 47A. 1. Marszałek może odmówić poddania pod głosowanie poprawek do ustawy, które pociągają za sobą obciążenie budżetu państwa, jeżeli wnioskodawca nie wskazał źródeł pokrycia.
2. Wskazanych źródeł pokrycia poprawek pociągających za sobą odciążenie budżetu państwa nie poddaje się pod odrębne głosowanie.”;

36) art. 48 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 48. Do głosowania nad innymi uchwałami, rezolucjami, oświadczeniami i apelami przepisy art. 47 stosuje się odpowiednio.”;

37) w art. 49 skreśla się ust. 2 i oznaczenie ust. 1;

38) dodaje się art. 49A w brzmieniu:

- „Art. 49A. 1. Podjętą przez Senat uchwałę dotyczącą rozpatrywanej ustawy Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu.
2. W wypadku przyjęcia poprawek pociągających za sobą obciążenie budżetu państwa, Senat w załączniku do uchwały, o której mowa w ust. 1, wskazuje źródła pokrycia tych obciążeń.”;

39) w art. 50 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Pierwsze posiedzenie komisji zwołuje i prowadzi Marszałek Senatu. Na posiedzeniu tym komisja wybiera ze swego składu kandydata na przewodniczącego.”;

40) w art. 52:

- a) skreśla się ust. 1 i 4,
b) w ust. 2 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:
„Wnioskiem mniejszości komisji jest wniosek, który uzyskał poparcie co najmniej dwóch senatorów.”,
c) dotychczasowe ust. 2 i 3 oznacza się jako ust. 1 i 2;

41) w art. 53:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowują w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie projekt uchwały Senatu w sprawie ustawy uchwalonej przez Sejm, w którym proponują:
— przyjęcie ustawy bez poprawek albo
— wprowadzenie do jej tekstu poprawek, albo
— odrzucenie ustawy.”,
b) dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:
„3. W wypadku zaproponowania poprawek pociągających za sobą obciążenia budżetu państwa, komisje wskazują źródła pokrycia.”,
c) dotychczasowy ust. 3 oznacza się jako ust. 4;

42) dodaje się art. 53A w brzmieniu:

- „Art. 53A. 1. Uchwałę w sprawie ustawy pilnej Senat podejmuje w ciągu 7 dni od dnia jej przekazania.
2. Do postępowania w sprawie ustawy pilnej nie mają zastosowania art. 16 ust. 4 pkt 1 i 2 oraz terminy określone w art. 30 ust. 2, art. 32 ust. 2 i art. 53 ust. 2.”;

43) tytuł działu VIII otrzymuje brzmienie: „Postępowanie w sprawie ustawy budżetowej”;

44) art. 54 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 54. 1. Ustawę budżetową Marszałek Senatu kieruje do komisji senackich.
2. Komisje senackie, po rozpatrzeniu właściwych części budżetowych, przekazują swoje opinie Komisji Gospodarki Narodowej, która na ich podstawie przygotowuje projekt uchwały Senatu, w którym proponuje:
— przyjęcie ustawy bez poprawek albo
— wprowadzenie poprawek.
3. Nieuwzględnienie przez Komisję Gospodarki Narodowej opinii, o których mowa w ust. 2, wymaga uzasadnienia.”;

45) skreśla się art. 55;

46) art. 56 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 56. Uchwałę w sprawie ustawy budżetowej Senat podejmuje w ciągu 20 dni od dnia jej przekazania.”;

47) art. 57 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 57. W trakcie postępowania nad ustawą budżetową komisje mogą przesłuchiwać upoważnionych przedstawicieli właściwych resortów.”;

48) w tytule działu IX na końcu dodaje się wyrazy „i innych uchwał”;

49) w art. 58 w ust. 1:

- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) w wyniku obrad, w trakcie których stwierdzono celowość podjęcia inicjatywy ustawodawczej,”
b) w pkt 2 skreśla się wyrazy „w ramach wolnych wniosków”;

50) w art. 60 skreśla się ust. 3;

51) dodaje się art. 61A w brzmieniu:

- „Art. 61A. 1. Uchwałę o wniesieniu inicjatywy ustawodawczej Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu.
2. O wniesieniu do Sejmu inicjatywy ustawodawczej Marszałek Senatu zawiadamia Prezesa Rady Ministrów.”;

52) skreśla się oznaczenie i tytuł działu X;

53) w art. 62:

- a) w ust. 1 skreśla się wyraz „stanowiska,”,
b) w ust. 2 wyrazy „przepisy działu IX” zastępuje się wyrazami „art. 58—61A”;

54) działy XI i XII oznacza się jako działy X i XI i nadaje im brzmienie:

„Dział X

Wybór oraz wyrażenie zgody na powołanie i odwołanie organów państwowych

Art. 63. 1. Senat podejmuje uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na powołanie i odwołanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

2. Senat, przed podjęciem uchwały, o której mowa w ust. 1, może wezwać kandydata na stanowisko Prezesa lub urzędującego Prezesa do złożenia wyjaśnień i udzielenia odpowiedzi na pytania senatorów.

3. Uchwałę Senatu w sprawie określonej w ust. 1 Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu.

Art. 64. 1. Senat podejmuje uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na powołanie Rzecznika Praw Obywa-

telskich w ciągu miesiąca od dnia przekazania Senatowi uchwały Sejmu o powołaniu Rzecznika Praw Obywatelskich.

2. Przepisy art. 63 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 65. Senat wybiera dwóch senatorów do składu Krajowej Rady Sądownictwa.

Art. 66. Senat powołuje dwóch członków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Dział XI

Kancelaria Senatu

Art. 67. Kancelaria Senatu wykonuje zadania organizacyjno-techniczne związane z działalnością Senatu i jego organów oraz udziela pomocy senatorom w wykonywaniu mandatu senatorskiego.

Art. 68. Do zakresu działania Kancelarii Senatu należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie i przedstawianie Prezydium Senatowi wniosków, opinii i uwag w sprawach będących przedmiotem prac Senatu i jego organów, dbanie o zachowanie terminów i porządku obrad Senatu i komisji senackich oraz o stosowanie Regulaminu Senatu,
- 2) gromadzenie i udostępnianie materiałów dla senatorów, przygotowywanie oraz przedstawianie właściwym organom Senatu opracowań i materiałów wspomagających działalność Senatu i jego organów, inicjowanie takich opracowań i materiałów oraz koordynowanie prac ekspertów senackich,
- 3) zapewnienie organizacyjnych oraz technicznych warunków działania Senatu i jego organów,
- 4) zapewnienie techniczno-organizacyjnych i finansowych warunków działalności biur senatorskich lub innych jednostek organizacyjnych do obsługi terenowej senatorów,
- 5) przygotowanie projektu budżetu Kancelarii Senatu i sporządzanie sprawozdań z jego wykonania.

Art. 69. 1. Kancelarią Senatu kieruje Szef Kancelarii Senatu.

2. Szef Kancelarii Senatu jest zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników Kancelarii Senatu.

3. Marszałek Senatu w drodze zarządzenia wydaje w stosunku do pracowników Kancelarii Senatu przepisy przewidziane w art. 2 pkt 1, art. 4 ust. 3, art. 7 ust. 6, art. 20 ust. 4, art. 21 ust. 3, art. 22 ust. 2, art. 26 ust. 2 i art. 36 ust. 7 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214, z 1984 r. Nr 35, poz. 187, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 34, poz. 178 i 182, z 1990 r. Nr 20, poz. 121, z 1991 r. Nr 55, poz. 234, Nr 88, poz. 400 i Nr 95, poz. 425 oraz z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i Nr 90, poz. 451).

Art. 70. Organizację Kancelarii Senatu określa statut Kancelarii Senatu, uchwalany na wniosek Szefa Kancelarii Senatu w trybie art. 10 pkt 10.”;

55) dział XIII oznacza się jako dział XII;

56) dodaje się nowy art. 71 w brzmieniu:

„Art. 71. Zmiana niniejszej uchwały może nastąpić na wniosek Prezydium Senatu, Komisji Regulaminowej i Spraw Senatorskich lub co najmniej 10 senatorów.”;

57) dotychczasowe art. 69—71 oznacza się jako art. 72—74.

Art. 2. Marszałek Senatu ogłosi w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” jednolity tekst uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. — Regulamin Senatu, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 3 dni od dnia podjęcia.

Marszałek Senatu: w z. *A. Grześkowiak*